

Rada
Európskej únie

V Bruseli 21. júna 2024
(OR. en)

11462/24

Medziinštitucionálny spis:
2024/0599(NLE)

SOC 493
EMPL 299
ECOFIN 750
EDUC 240

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	19. júna 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 599 final
Predmet:	Návrh – ROZHODNUTIE RADY o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 599 final.

Príloha: COM(2024) 599 final

V Bruseli 19. 6. 2024
COM(2024) 599 final

2024/0599 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Na základe Zmluvy o fungovaní Európskej únie majú členské štáty považovať svoje hospodárske politiky a podporu zamestnanosti za vec spoločného záujmu a koordinovať svoju činnosť v rámci Rady. Rada má prijať usmernenia pre politiky zamestnanosti (článok 148), pričom tieto usmernenia musia byť zlučiteľné s hlavnými smermi hospodárskych politík (článok 121).

Kým hlavné smery hospodárskych politík zostávajú v platnosti bez časového obmedzenia, usmernenia pre politiky zamestnanosti treba vypracovať každý rok. Usmernenia boli prvýkrát prijaté spoločne („integrovaný balík“) v roku 2010 na podporu stratégie Európa 2020. Integrované usmernenia zostali stabilné do roku 2014. V roku 2015 boli prijaté revidované integrované usmernenia. V roku 2018 boli usmernenia pre politiky zamestnanosti zosúladené so zásadami Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý v novembri 2017 vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia na podporu reforiem na vnútroštátnej úrovni a na usmernenie obnoveného procesu vzostupnej konvergenzie v celej Európe v záujme lepších pracovných a životných podmienok, a tie isté usmernenia sa uplatňovali aj v roku 2019. V roku 2020 boli upravené tak, aby zahŕňali prvky súvisiace s dôsledkami krízy spôsobenej ochorením COVID-19, so zelenou a digitálnou transformáciou a s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja. V roku 2021 neboli zmenené, upravili sa iba odôvodnenia, a to tak, aby odrážali výstupy sociálneho samitu v Porte a Akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv. V roku 2022 boli usmernenia zmenené tak, aby sa znenie prispôbilo odlišnej situácii po pandémie COVID-19, pričom sa do usmernení pridalo viac prvkov súvisiacich so spravodlivosťou v rámci zelenej transformácie, zohľadnili sa nedávne politické iniciatívy a doplnili sa osobitne dôležité politické prvky v súvislosti s inváziou Ruska na Ukrajinu. V roku 2023 opäť neboli zmenené, upravili sa iba odôvodnenia, a to tak, aby odrážali novú hlavnú cieľovú hodnotu EÚ a národné cieľové hodnoty v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby i nedávne iniciatívy. Tento rok sa usmernenia aktualizujú tak, aby zahŕňali viac prvkov súvisiacich so vzdelávaním a odbornou prípravou, ako aj s novými technológiami, umelou inteligenciou a algoritmickým riadením, a aby odrážali nedávne politické iniciatívy osobitného významu, ako je práca pre platformy, cenovo dostupné bývanie a riešenie nedostatku pracovnej sily a zručností.

Spolu s hlavnými smermi hospodárskych politík sa usmernenia pre politiky zamestnanosti predkladajú ako rozhodnutie Rady o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (časť II integrovaných usmernení) a poskytujú základ pre odporúčania pre jednotlivé krajiny v príslušných oblastiach.

Revidované „usmernenia pre politiky zamestnanosti“:

Usmernenie č. 5: Zvyšovanie dopytu po pracovnej sile

Usmernenie č. 6: Zvyšovanie ponuky pracovnej sily a zlepšovanie prístupu k zamestnaniu, ako aj celoživotného získavania zručností a kompetencií

Usmernenie č. 7: Zlepšovanie fungovania trhov práce a účinnosť sociálneho dialógu

Usmernenie č. 8: Presadzovanie rovnakých príležitostí pre všetkých, podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

Návrh

ROZHODNUTIE RADY**o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 148 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²,

po porade s Výborom regiónov,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť³,

keďže:

- (1) Členské štáty a Únia majú pracovať na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti so zameraním najmä na podporu kvalifikovanej, vyškolenej a adaptabilnej pracovnej sily, ako aj na trhy práce, ktoré sú orientované na budúcnosť a reagujú na hospodárske zmeny, a to v záujme dosiahnutia cieľov plnej zamestnanosti a sociálneho pokroku, vyváženého rastu, vysokej úrovne ochrany životného prostredia a zlepšenia jeho kvality, stanovených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). Členské štáty majú považovať podporu zamestnanosti za záležitosť spoločného záujmu a koordinovať svoje zodpovedajúce činnosti v Rade, s prihliadnutím na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov.
- (2) Únia má bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporovať sociálnu spravodlivosť a ochranu, rovnosť medzi ženami a mužmi, solidaritu medzi generáciami a ochranu práv dieťaťa, ako sa stanovuje v článku 3 Zmluvy o EÚ. Pri vymedzovaní a vykonávaní svojich politík a činností má Únia prihliadať na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, so zárukou primeranej sociálnej ochrany, s bojom proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, vysokou úrovňou vzdelávania a odbornej prípravy a ochranou ľudského zdravia, ako sa stanovuje v článku 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).
- (3) Únia v súlade so ZFEÚ vypracúva a vykonáva nástroje na koordináciu politík v oblasti hospodárstva a zamestnanosti. Súčasťou týchto nástrojov sú Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov („usmernenia“) uvedené v prílohe k tomuto rozhodnutiu a hlavné smery hospodárskych politík členských štátov a Únie stanovené v odporúčaní Rady (EÚ) 2015/1184⁴, ktoré spolu tvoria integrované usmernenia.

¹ Stanovisko z/zo tbd DATE 2024 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

² Stanovisko z/zo tbd DATE 2024 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

³ Stanovisko z/zo tbd DATE 2024 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁴ Odporúčanie Rady (EÚ) 2015/1184 zo 14. júla 2015 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Európskej únie (Ú. v. EÚ L 192, 18.7.2015, s. 27).

Vzhľadom na vzájomnú prepojenosť medzi členskými štátmi sa nimi má riadiť vykonávanie politiky v členských štátoch a Únii. Výsledný súbor koordinovaných únijných a vnútroštátnych politík a reforiem by mal predstavovať vhodný celkový súbor udržateľných politík v oblastiach hospodárstva a zamestnanosti a v sociálnej oblasti, ktorým by sa mal dosiahnuť pozitívny vplyv presahujúci aj na pracovné trhy a spoločnosť ako celok, ako aj posilniť hospodársku a sociálnu odolnosť, a ktorý by mal účinne reagovať na strednodobé i dlhodobé výzvy, ako aj na následky kríz, ako je napríklad pandémie ochorenia COVID-19 či rastúce životné náklady súvisiace s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine.

- (4) S cieľom zvýšiť hospodársky a sociálny pokrok a hospodársku a sociálnu vzostupnú konvergenciu, podporiť zelenú a digitálnu transformáciu, posilniť priemyselnú základňu Únie a dosiahnuť inkluzívne, konkurencieschopné a odolné trhy práce v Únii by členské štáty mali riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností a podporovať kvalitné a inkluzívne vzdelávanie a odbornú prípravu, pričom by sa mali osobitne zamerať na zlepšovanie základných zručností, najmä medzi znevýhodnenými študentmi, a na oblasť STEM (veda, technológia, inžinierstvo a matematika) v školskom a vysokoškolskom vzdelávaní, na odborné vzdelávanie a prípravu orientované na budúcnosť, na celoživotné zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu, ako aj na účinné aktívne politiky trhu práce a lepšie pracovné podmienky a kariérne príležitosti. Má to osobitný význam najmä pre menej rozvinuté, vzdialené a najvzdialenejšie regióny EÚ, v ktorých sú tieto potreby najnaliehavejšie. Nedostatky možno ďalej riešiť zlepšením spravodlivej mobility pracovníkov a vzdelávajúcich sa osôb v rámci EÚ a prilákaním talentov z krajín mimo EÚ. Okrem toho by sa mali posilniť prepojenia medzi systémami vzdelávania a odbornej prípravy a trhom práce a mali by sa uznávať zručnosti, vedomosti a kompetencie získané prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.
- (5) Usmernenia sú v súlade s novým rámcom EÚ pre správu hospodárskych záležitostí, ktorý nadobudol platnosť 30. apríla 2024, s existujúcou legislatívou Únie a rôznymi iniciatívami Únie, a to vrátane odporúčaní Rady zo 14. júna 2021⁵, z 29. novembra 2021⁶, 5. apríla 2022⁷, zo 16. júna 2022⁸, z 28. novembra 2022⁹, 8. decembra 2022¹⁰,

⁵ Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti (Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14).

⁶ Odporúčanie Rady z 29. novembra 2021 týkajúce sa metód zmiešaného učenia v záujme vysokokvalitného a inkluzívneho primárneho a sekundárneho vzdelávania (Ú. v. EÚ C 504, 14.12.2021, s. 21).

⁷ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe (Ú. v. EÚ C 160, 13.4.2022, s. 1).

⁸ Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 týkajúce sa európskeho prístupu k mikrocertifikátom pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 10), odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 týkajúce sa individuálnych vzdelávacích účtov (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 26), odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 35) a odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 1).

⁹ Odporúčanie Rady z 28. novembra 2022 týkajúce sa iniciatívy Cesta k úspechu v škole, ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 28. júna 2011 o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky (Ú. v. EÚ C 469, 9.12.2022, s. 1).

¹⁰ Odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 týkajúce sa prístupu k cenovo dostupnej, vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti (Ú. v. EÚ C 476, 15.12.2022, s. 1) a odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 o vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve: barcelonské ciele do roku 2030 (Ú. v. EÚ C 484, 20.12.2022, s. 1).

30. januára 2023¹¹, 12. júna 2023¹² a 27. novembra 2023¹³, odporúčaním Komisie (EÚ) 2021/402¹⁴, uznesením Rady z 26. februára 2021¹⁵, oznámeniami Komisie o budovaní hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí: akčný plán pre sociálne hospodárstvo¹⁶, o akčnom pláne digitálneho vzdelávania 2021 – 2027¹⁷, o stratégii v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030¹⁸, o balíku opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím¹⁹, o európskej stratégii v oblasti starostlivosti²⁰, o Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti²¹, o posilnení sociálneho dialógu v Európskej únii²², o zlepšení posudzovania distribučného vplyvu politik členských štátov²³ a o nedostatku pracovnej sily a zručností v EÚ: akčný plán²⁴, s rozhodnutiami Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316²⁵ a (EÚ) 2023/936²⁶, so smernicami Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041²⁷, (EÚ) 2022/2381²⁸ a (EÚ) 2023/970²⁹ a s návrhom smernice Európskeho parlamentu a Rady z 9. decembra 2021 o zlepšení pracovných podmienok v oblasti práce pre platformy³⁰.

- (6) V európskom semestri sa spájajú rôzne nástroje do jedného zastrešujúceho rámca pre integrovanú mnohostrannú koordináciu politik v oblasti hospodárstva a zamestnanosti a dohľad nad týmito politikami v rámci Únie. Okrem presadzovania environmentálnej udržateľnosti, produktivity, spravodlivosti a makroekonomickej stability európsky

¹¹ Odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie (Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1).

¹² Odporúčania Rady z 12. júna 2023 týkajúce sa posilnenia sociálneho dialógu v Európskej únii (Ú. v. EÚ C/2023/1389, 6.12.2023).

¹³ Odporúčanie Rady z 27. novembra 2023 týkajúce sa vypracovania rámcových podmienok sociálneho hospodárstva (Ú. v. EÚ C/2023/1344, 29.11.2023).

¹⁴ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/402 zo 4. marca 2021 týkajúce sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (EASE) (Ú. v. EÚ L 80, 8.3.2021, s. 1).

¹⁵ Uznesenie Rady o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr (2021 – 2030) (Ú. v. EÚ C 66, 26.2.2021, s. 1).

¹⁶ COM(2021) 778.

¹⁷ COM(2020) 624.

¹⁸ COM(2021) 101 final.

¹⁹ [Balík opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím na zlepšenie výsledkov osôb so zdravotným postihnutím na trhu práce – zamestnanosť, sociálne záležitosti a začleňenie – Európska komisia \(europa.eu\).](https://europa.eu/commission/press-room/detail/2021/11/10/balika-opatreni-v-oblasti-zamestnanosti-osob-so-zdravotnym-postihnutim-na-zlepsenie-vysledkov-osob-so-zdravotnym-postihnutim-na-trhu-prace-zamestnanost-socialne-zalezitosti-a-zaclenenie-eu)

²⁰ COM(2022) 440 final.

²¹ COM(2023) 62 final.

²² COM(2023) 38 a 40 final.

²³ COM(2022) 494 final.

²⁴ COM(2024) 131 final.

²⁵ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022) (Ú. v. EÚ L 462, 28.12.2021, s. 1).

²⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/936 z 10. mája 2023 o Európskom roku zručností (Ú. v. EÚ L 125, 11.5.2023, s. 1).

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 z 19. októbra 2022 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2022, s. 33).

²⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2381 z 23. novembra 2022 o zlepšení rodovej vyvážení medzi riadiacimi pracovníkmi kótovaných spoločností a súvisiacich opatreniach (Ú. v. EÚ L 315, 7.12.2022, s. 44).

²⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/970 z 10. mája 2023, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania (Ú. v. EÚ L 132, 17.5.2023, s. 21).

³⁰ COM(2021) 762 final.

semester zahŕňa aj zásady Európskeho piliera sociálnych práv a jeho monitorovací nástroj – sociálny prehľad, čím sa takisto umožňuje analýza rizík a výziev pre vzostupnú sociálnu konvergenciu v Únii, a poskytuje príležitosť pre intenzívne zapojenie sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti a iných zainteresovaných strán. Podporuje tiež plnenie cieľov udržateľného rozvoja. Politiky Únie a členských štátov v oblasti hospodárstva a zamestnanosti by mali ísť ruka v ruku so spravodlivým prechodom Únie na klimaticky neutrálne, environmentálne udržateľné a digitálne hospodárstvo, pričom ich cieľom by malo byť zlepšenie konkurencieschopnosti, zabezpečenie primeraných pracovných podmienok, podpora inovácie, sociálnej spravodlivosti, rovnakých príležitostí a vzostupnej sociálno-hospodárskej konvergenzie a riešenie nerovností a regionálnych rozdielov.

- (7) Zmena klímy a ostatné výzvy súvisiace so životným prostredím, potreba zabezpečiť spravodlivú zelenú transformáciu, energetická nezávislosť, vyššia konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu a potreba zabezpečiť otvorenú strategickú autonómiu Európy, ako aj rozvoj digitalizácie, umelej inteligencie a platformového hospodárstva, nárast telepráce a demografické zmeny hlboko transformujú hospodárstva a spoločnosti Únie. Únia a jej členské štáty majú spolupracovať s cieľom účinne a proaktívne riešiť takýto štrukturálny vývoj a podľa potreby prispôbiť existujúce systémy, pričom by mali uznávať úzku vzájomnú prepojenosť hospodárstiev a trhov práce členských štátov, a súvisiace politiky. To si vyžaduje koordinované, ambiciózne a účinné politické opatrenia na úrovni Únie, ako aj na vnútroštátnej úrovni a zároveň uznávanie úlohy sociálnych partnerov, a to v súlade so ZFEÚ a s právnymi predpismi Únie o správe hospodárskych záležitostí a pri zohľadnení Európskeho piliera sociálnych práv. Takéto politické opatrenia by mali zahŕňať oživenie udržateľných investícií vo všetkých regiónoch EÚ, obnovený záväzok vykonávať v náležitej postupnosti reformy a investície, ktoré posilňujú udržateľný a inkluzívny hospodársky rast, vytváranie kvalitných pracovných miest, produktivitu, primerané pracovné podmienky, sociálnu a územnú súdržnosť, vzostupnú sociálno-hospodársku konvergenciu, odolnosť a uplatňovanie fiškálnej zodpovednosti.

Ako sa uvádza v odporúčaní Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj, systematické začleňovanie rozmeru vzdelávania a odbornej prípravy do iných politík súvisiacich so zelenou transformáciou a udržateľným rozvojom z celoživotného hľadiska môže podporiť vykonávanie týchto politík. Podpora by sa mala poskytovať z existujúcich únijských programov financovania, a najmä z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241³¹ a z fondov politiky súdržnosti vrátane Európskeho sociálneho fondu plus zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057³² a Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktorý sa riadi nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058³³, ako aj z Fondu na spravodlivú transformáciu zriadeného nariadením Európskeho

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21).

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056³⁴. Politické opatrenia by mali byť kombináciou opatrení na strane ponuky a dopytu, pričom by sa mal zároveň zohľadňovať vplyv takýchto opatrení na hospodárstvo, životné prostredie, zamestnanosť a sociálnu oblasť.

- (8) V Európskom pilieri sociálnych práv, ktorý vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia v novembri 2017³⁵, sa stanovuje dvadsať zásad a práv na podporu dobre fungujúcich a spravodlivých trhov práce a systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré sú rozdelené do troch kategórií: rovnosť príležitostí a prístup na trh práce, spravodlivé pracovné podmienky a sociálna ochrana a začleňovanie. Tieto zásady a práva strategicky usmerňujú Úniu a zabezpečujú, aby prechod na klimatickú neutrálnosť, environmentálnu udržateľnosť, digitalizáciu a dôsledky demografických zmien boli sociálne spravodlivé a náležité a zachovávali územnú súdržnosť. Európsky pilier sociálnych práv a s ním súvisiaci sociálny prehľad predstavujú referenčný rámec na monitorovanie výsledkov členských štátov v oblasti zamestnanosti a v sociálnej oblasti, ako aj vzostupnej sociálnej konvergenzie v Únii, na podporu reforiem a investícií na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a na zosúladenie „sociálnych“ a „trhových“ aspektov v dnešnom modernom hospodárstve, a to aj prostredníctvom podpory sociálneho hospodárstva. Komisia 4. marca 2021 predložila Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv (ďalej len „akčný plán“) zahŕňajúci ambiciózne, ale realistické hlavné cieľové hodnoty Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a doplnkové čiastkové cieľové hodnoty na rok 2030, ako aj revidovaný sociálny prehľad.
- (9) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád 8. mája 2021 na sociálnom samite v Porte uznali, že vykonávaním Európskeho piliera sociálnych práv sa posilní úsilie Únie o digitálnu, zelenú a spravodlivú transformáciu a prispeje sa k dosiahnutiu vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergenzie a k riešeniu demografických výziev. Zdôraznili, že sociálny rozmer, sociálny dialóg a aktívne zapojenie sociálnych partnerov sú základom sociálneho trhového hospodárstva s vysokou konkurencieschopnosťou a uvítali nové hlavné cieľové hodnoty Únie. Potvrdili svoje odhodlanie, ktoré sa stanovuje v strategickom programe Európskej Rady na roky 2019 – 2024, pokračovať v prehľbovaní vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni s náležitým ohľadom na príslušné právomoci a zásady subsidiarity a proporcionality. Napokon zdôraznili, že je dôležité pozorne sledovať – a to aj na najvyššej úrovni – pokrok dosiahnutý pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a plnení hlavných cieľových hodnôt Únie na rok 2030.
- (10) Hlavné cieľové hodnoty Únie na rok 2030 v oblasti zamestnanosti (aspoň 78 % obyvateľstva vo veku 20 – 64 rokov by malo byť zamestnaných), zručností (aspoň 60 % všetkých dospelých by sa malo každý rok zúčastňovať na odbornej príprave) a znižovania chudoby (aspoň o 15 miliónov menej ľudí by malo byť ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením vrátane piatich miliónov detí), ktoré uvítali hlavy štátov alebo predsedovia vlád 8. mája 2021 na sociálnom samite v Porte a na zasadnutí Európskej rady v júni 2021, pomôžu spolu so sociálnym prehľadom pri monitorovaní pokroku v uplatňovaní zásad Európskeho piliera sociálnych práv ako súčasť rámca koordinácie politík v kontexte európskeho semestra. Okrem toho počas sociálneho samitu v Porte sa členské štáty vyzvali, aby stanovili ambiciózne národné

³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).

³⁵ Medziinštitucionálne vyhlásenie Európskeho piliera sociálnych práv (Ú. v. EÚ C 428, 13.12.2017, s. 10).

cieľové hodnoty, ktoré náležite zohľadnia východiskovú pozíciu každej krajiny a ktoré by mali predstavovať primeraný príspevok k dosiahnutiu hlavných cieľových hodnôt Únie na rok 2030. V období medzi septembrom 2021 a júnom 2022 členské štáty na výzvu Komisie predložili svoje národné cieľové hodnoty. Na zasadnutí Rady pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti (EPSCO) v júni 2022 ministri zdôraznili význam dôkladného sledovania pokroku, ktorý sa dosiahol pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a plnení hlavných cieľových hodnôt EÚ na rok 2030. V tomto kontexte sa pokrok pri plnení uvedených národných cieľov monitoruje v rámci spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2024 a je začlenený do monitorovacích nástrojov európskeho semestra. Spoločná správa o zamestnanosti na rok 2024 okrem toho obsahovala „analýzu jednotlivých krajín v prvej fáze“ týkajúcu sa potenciálnych rizík pre vzostupnú sociálnu konvergenciu, v ktorej bolo identifikovaných sedem krajín ako krajiny s potenciálnymi rizikami, čo v prípade týchto siedmich členských štátov viedlo k hlbšej „analýze v druhej fáze“³⁶.

- (11) Po invázii Ruska na Ukrajinu Európska rada vo svojich záveroch z 24. februára 2022 odsúdila kroky Ruska, ktorých cieľom je oslabiť európsku a celosvetovú bezpečnosť a stabilitu, a vyjadrila solidaritu s ukrajinským ľudom, pričom zdôraznila porušenie medzinárodného práva a zásad Charty Organizácie Spojených národov zo strany Ruska. V súčasnej situácii dočasná ochrana poskytnutá vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382 a rozšírená vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2023/2409³⁷ ponúka rýchlu a účinnú pomoc vysídleným osobám utekajúcim pred útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine v krajinách Únie a umožňuje týmto vysídleným osobám požívať v celej únii minimálne práva poskytujúce náležitú úroveň ochrany. Účasťou na trhoch práce Únie môžu osoby vysídlené z Ukrajiny naďalej prispieť k posilneniu hospodárstva Únie a pomôcť podporiť svoju krajinu a ľudí doma. V budúcnosti môžu získané skúsenosti a zručnosti prispieť k obnove Ukrajiny. Dočasná ochrana poskytuje deťom a mladistvým bez sprievodu právo na poručníctvo alebo opatrovníctvo a prístup k vzdelávaniu a starostlivosti v detstve. Členské štáty by mali pokračovať v zapojení sociálnych partnerov do navrhovania, vykonávania a hodnotenia politických opatrení zameraných na riešenie výziev v oblasti zamestnanosti a zručností vrátane výziev týkajúcich sa uznávania kvalifikácií osôb vysídlených z Ukrajiny. Sociálni partneri zohrávajú kľúčovú úlohu pri zmierňovaní dôsledkov tejto vojny z hľadiska zachovania zamestnanosti a výroby.
- (12) Pri reformách trhu práce vrátane vnútroštátnych mechanizmov stanovovania miezd by sa mali dodržiavať vnútroštátne postupy sociálneho dialógu a autonómia sociálnych partnerov s cieľom zabezpečiť spravodlivé mzdy, ktoré umožňujú dôstojnú životnú úroveň, udržateľný rast a vzostupnú sociálno-hospodársku konvergenciu. Takéto reformy by mali poskytovať široké posúdenie sociálno-hospodárskych faktorov vrátane zlepšení v otázkach udržateľnosti, konkurencieschopnosti, inovácie,

³⁶ Výsledkom je pracovný dokument útvarov Komisie [[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2024\)132&lang=sk](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2024)132&lang=sk)] vychádzajúci z kľúčových posolstiev poradných orgánov EPSCO o možnom rámci na posilnenie posudzovania a monitorovania rizík pre vzostupnú sociálnu konvergenciu v únii, ktorý bol podkladom pre diskusiu o semestri na zasadnutí Rady EPSCO v júni 2023.

³⁷ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1) a vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/2409 z 19. októbra 2023, ktorým sa predlžuje dočasná ochrana zavedená vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2022/382.

vytvárania kvalitných pracovných miest, pracovných podmienok, chudoby pracujúcich, vzdelávania, odbornej prípravy a zručností, verejného zdravia, sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia, ako aj reálnych príjmov. Na samite vo Val Duchesse v roku 2024 bol opätovne potvrdený význam sociálneho dialógu pri riešení výziev vo svete práce vrátane nedostatku pracovnej sily a zručností.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a ďalšie fondy Únie podporujú členské štáty pri vykonávaní reforiem a investícií, ktoré sú v súlade s prioritami Únie, aby sa hospodárstva a spoločnosti EÚ stali udržateľnejšími a odolnejšími a lepšie pripravenými na zelenú a digitálnu transformáciu v meniacej sa situácii po pandémii ochorenia COVID-19. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine ešte viac vystupňovala už existujúce sociálno-ekonomické výzvy, keďže vyššie ceny energie postihli najmä domácnosti s nízkymi príjmami. Členské štáty a Únia by mali naďalej zabezpečovať, aby sa zmiernili sociálne vplyvy, vplyvy na zamestnanosť a hospodárske vplyvy a aby bola transformácia sociálne spravodlivá a náležitá, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že väčšia otvorená strategická autonómia a zrýchlená zelená transformácia pomôžu znížiť závislosť od dovozu energie a iných strategických výrobkov a technológií najmä z Ruska. Je nevyhnutné posilňovať odolnosť a usilovať sa o vytváranie inkluzívnej a odolnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia chránení, dokážu predvídať a zvládať zmeny a môžu sa aktívne podieľať na fungovaní spoločnosti a hospodárstva.

Aby bolo možné podporiť zmeny postavenia na trhu práce a v plnej miere využívať dosiaľ nevyužitý potenciál trhu práce, a to aj v súlade s prístupom aktívneho začleňovania a so zreteľom na zelenú a digitálnu transformáciu, ako sa zdôrazňuje okrem iného vo vyhlásení z La Hulpe o budúcnosti Európskeho piliera sociálnych práv³⁸, je potrebný ucelený súbor aktívnych politík trhu práce pozostávajúci z dočasných a cielených stimulov na prijímanie do zamestnania a na zmeny zamestnania, z politík v oblasti zručností vrátane vzdelávania zameraného na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj a z cielených, účinných a adaptabilných služieb zamestnanosti. Mali by sa zabezpečiť primerané pracovné podmienky vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a fyzického aj duševného zdravia pracovníkov.

- (13) Je potrebné riešiť diskrimináciu vo všetkých jej formách, zabezpečiť rodovú rovnosť a podporovať zamestnanosť mladých ľudí. Treba zabezpečiť rovnaký prístup a rovnaké príležitosti pre všetkých a znížiť chudobu a sociálne vylúčenie, predovšetkým u detí, osôb so zdravotným postihnutím a Rómov, a to najmä zabezpečením účinného fungovania trhov práce a primeraných a inkluzívnych systémov sociálnej ochrany, ako sa stanovuje v odporúčaní Rady z 8. novembra 2019 a odporúčaní Rady z 30. januára 2023³⁹. Okrem toho by sa mali odstrániť prekážky, ktoré bránia inkluzívnemu a na budúcnosť orientovanému vzdelávaniu, odbornej príprave, celoživotnému vzdelávaniu a účasti na trhu práce, a členské štáty by mali investovať do vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve v súlade s Európskou zárukou pre deti a odporúčaním Rady týkajúcim sa vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve („Barcelonské ciele do roku 2030“), do zatriaktívnenia a inkluzívnosti odborného vzdelávania a prípravy v súlade s odporúčaním Rady týkajúcim sa odborného vzdelávania a prípravy a do digitálnych a zelených zručností v súlade s akčným plánom digitálneho vzdelávania a

³⁸ Vyhlásenie z La Hulpe o budúcnosti Európskeho piliera sociálnych práv. La Hulpe, Belgicko, 16. apríla 2024.

³⁹ Odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie (Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1).

odporúčaním Rady týkajúcim sa vzdelávania zameraného na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj a odporúčaním Rady s názvom Cesty úspechu v škole. Prístup k cenovo dostupnému bývaníu, a to aj prostredníctvom sociálneho bývaníu, je nevyhnutnou podmienkou na zabezpečenie rovnakých príležitostí. Včasný a rovnaký prístup k cenovo dostupnej vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti v súlade s odporúčaním Rady o prístupe k cenovo dostupnej vysokokvalitnej dlhodobej starostlivosti a služby zdravotnej starostlivosti, vrátane prevencie a podpory zdravotnej starostlivosti, sú obzvlášť dôležité vzhľadom na potenciálne budúce zdravotné riziká a v kontexte starnúcich spoločností.

Viac by sa mal využívať potenciál osôb so zdravotným postihnutím prispievať k hospodárskemu rastu a sociálnemu rozvoju, a to v súlade so stratégiou v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím⁴⁰, v ktorej sa členské štáty vyzývajú, aby stanovili ciele v oblasti zamestnanosti a vzdelávania dospelých pre osoby so zdravotným postihnutím. V strategickom rámci EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov sa zdôrazňuje schopnosť marginalizovaných rómskych komunít znížiť nedostatok pracovných síl a zručností a jeho cieľom je znížiť rozdiely v zamestnanosti medzi Rómami a celkovou populáciou aspoň o polovicu⁴¹. Nové technológie a meniace sa pracoviská v celej Únii umožňujú pružnejšiu organizáciu práce, ako aj lepšiu produktivitu a rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom a zároveň prispievajú k plneniu ekologických záväzkov Únie. Tento vývoj takisto prináša na trhy práce nové výzvy, ktoré majú vplyv pracovné podmienky, zdravie a bezpečnosť pri práci i účinný prístup k primeranej sociálnej ochrane pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa nové spôsoby práce premietli do kvalitných pracovných miest i pracovísk a pracovných podmienok so zodpovedajúcou ochranou zdravia a bezpečnosťou, ako aj do rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, a aby sa pritom zachovali zavedené pracovné a sociálne práva a posilnil sa európsky sociálny model.

- (14) Integrované usmernenia by mali slúžiť ako základ odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré môže Rada adresovať členským štátom. Členské štáty majú v plnej miere využívať svoje zdroje v rámci iniciatívy REACT-EU zriadenej nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2221⁴², ktorá posilňuje fondy politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 a Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) do roku 2023. V dôsledku súčasnej krízy na Ukrajine bolo nariadenie (EÚ) 2020/2221 ďalej doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/562⁴³, ako aj ďalšou zmenou nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060⁴⁴, pokiaľ ide o zvýšené zálohové platby na iniciatívu REACT-EU a o nové

⁴⁰ COM(2021) 101 final.

⁴¹ Strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov na obdobie 2020 – 2030 [COM(2020) 620 final].

⁴² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2221 z 23. decembra 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o dodatočné zdroje a vykonávacie opatrenia na poskytovanie pomoci na podporu obnovy po kríze spojeney s pandemiou COVID-19 vrátane jej sociálnych dôsledkov a na prípravu zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva (REACT-EU) (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 30).

⁴³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/562 zo 6. apríla 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE) (Ú. v. EÚ L 109, 8.4.2022, s. 1).

⁴⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus,

jednotkové náklady, s cieľom pomôcť urýchliť integráciu ľudí odchádzajúcich z Ukrajiny a vstupujúcich do Únie, ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/613⁴⁵.

Okrem toho by členské štáty mali v programovom období 2021 – 2027 v plnej miere využívať Európsky sociálny fond plus, Európsky fond regionálneho rozvoja, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, a ďalšie fondy Únie vrátane Fondu na spravodlivú transformáciu, ako aj Fondu InvestEU, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523⁴⁶ a Nástroj technickej podpory, a to na podporu kvalitných pracovných miest a sociálnych investícií, v boji proti chudobe, sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii, na zlepšenie prístupnosti a začlenenia a na posilnenie príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovnej sily, ako aj celoživotného vzdelávania, vysokokvalitného vzdelávania a odbornej prípravy vrátane digitálnej gramotnosti a zručností pre všetkých s cieľom vybaviť občanov vedomosťami a kvalifikáciami, ktoré si vyžaduje digitálne a zelené hospodárstvo. Členské štáty majú tiež v plnej miere využívať Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie, zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691⁴⁷, na podporu pracovníkov prepustených v dôsledku veľkých reštrukturalizačných udalostí, ako sú sociálno-ekonomické transformácie, ktoré sú výsledkom globálnych trendov, ako aj technologických a environmentálnych zmien. Hoci sú integrované usmernenia adresované členským štátom a Únii, mali by sa vykonávať v partnerstve so všetkými národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti.

- (15) Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu majú monitorovať vykonávanie príslušných politík so zreteľom na usmernenia a v súlade so svojimi príslušnými mandátmi vyplývajúcimi zo zmluvy. Uvedené výbory a ďalšie prípravné orgány Rady zapojené do koordinácie hospodárskych a sociálnych politík majú úzko spolupracovať. Malo by sa pokračovať v dialógu medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o politikách, najmä pokiaľ ide o usmernenia členských štátov.
- (16) Uskutočnili sa konzultácie s Výborom pre sociálnu ochranu,

Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

⁴⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/613 z 12. apríla 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o zvýšené predbežné financovanie zo zdrojov REACT-EU a zavedenie jednotkových nákladov (Ú. v. EÚ L 115, 13.4.2022, s. 38).

⁴⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁴⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/691 z 28. apríla 2021 o Európskom fonde na prispôbenie sa globalizácii na pomoc pracovníkom, ktorí prišli o zamestnanie (EGF), ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1309/2013 (Ú. v. EÚ L 153, 3.5.2021, s. 48).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa prijímajú Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov (ďalej len „usmernenia“), ktoré sú uvedené v prílohe. Tieto usmernenia sú súčasťou integrovaných usmernení.

Článok 2

Členské štáty zohľadnia usmernenia vo svojich politikách zamestnanosti a programoch reforiem, ktoré sa predkladajú v súlade s článkom 148 ods. 3 ZFEÚ.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli

*Za Radu
predsedníčka/predseda*